

เอกสารชุดแนะแนว : กลไกสู่การปฏิรูปการเรียนรู้

สำเร็จได้ใจเป็นสุข

ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

พระบรมราโชวาท

...ลักษณะของการศึกษาหรือการเรียนรู้นั้น
มีอยู่สามลักษณะ ได้แก่ เรียนรู้ตามความรู้
ความคิดของผู้อื่นอย่างหนึ่ง เรียนรู้ด้วย
การขบคิดพิจารณาของตนเองให้เห็นเหตุผล
อย่างหนึ่ง กับเรียนรู้จากภาพปฏิบัติมีผล
จนประจักษ์ผลและเกิดความคล่องแคล่ว
ชำนาญอีกอย่างหนึ่ง...

เอกสารชุดแนะแนว : กลไกสู่การปฏิรูปการเรียนรู้

สำเร็จได้ใจเป็นสุข

ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารชุดแนะแนว : กลไกสู่การปฏิรูปการเรียนรู้

สำเร็จได้ใจเป็นสุข

พิมพ์ครั้งที่ 1

ปีที่พิมพ์ พ.ศ. 2544

จำนวนพิมพ์ 15,000 เล่ม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ISBN 974-268-9792

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา

314-316 ปากซอยบ้านนาตร บำรุงเมือง ป้อมปราบฯ กรุงเทพฯ 10100

โทร. 223-5548, 223-3351

นายปรกรณ์ ตันสกุล ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา พ.ศ. 2544

คำนำ

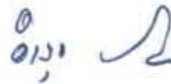
สถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ตามหลักการและ
แนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542 ได้นั้น จำเป็นต้องใช้หลักจิตวิทยาและการแนะแนวเป็น
กลไกสำคัญที่จะนำไปสู่การปฏิรูปการเรียนรู้ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของ
การปฏิรูปการศึกษา

กรมวิชาการ จึงได้จัดทำเอกสารชุดแนะแนว : กลไกสู่
การปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อสร้างวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีแนวทางในการนำหลักจิตวิทยาและ
การแนะแนวสอดแทรกและบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนา
ผู้เรียน ซึ่งได้รับความกรุณาจากศาสตราจารย์คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต
ที่ปรึกษากรมวิชาการ สรุปสาระสังเขปเอกสารทั้ง 9 ฉบับ คือ
บรรยากาศสดใส ช่วยมองไกลไฝ่เรียนรู้ ครูยุคใหม่ สุขใจที่คิด
สุขจิตที่อารมณ์ สัมพันธภาพเกิดขึ้นได้ด้วยใจครู เอาใจใส่ใกล้ชิด
ปัญหาศิษย์จะคลี่คลาย รู้จักและเห็นคุณค่าในตนเอง ทุกวิชามีค่ายัง
ผู้เรียนเป็นสุข ครูก็สุขด้วย และสำเร็จได้ใจเป็นสุข

กรมวิชาการขอขอบคุณ ศาสตราจารย์คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต
ผู้ทรงคุณวุฒิ ครู อาจารย์ ศึกษานิเทศก์ ทั้งในกระทรวงศึกษาธิการ
และนอกกระทรวงศึกษาธิการ ตลอดจนนักวิชาการศึกษาของ
กรมวิชาการที่ได้เสียสละเวลา และมีความมุ่งมั่นที่จะช่วยให้สถานศึกษา

จัดการศึกษาได้ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อสร้างคนให้มีประสิทธิภาพ เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของประเทศอันจะนำไปสู่การสร้างสรรค์สังคมแห่งการเรียนรู้และปัญญา

หากท่านผู้อ่านมีความคิดเห็นประการใด ขอได้โปรดแจ้ง
ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุง
และจัดทำเอกสารชุดต่อไป

(นายอรุณ จันทวานิช)

อธิบดีกรมวิชาการ

สิงหาคม 2543

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
ความนำ	1
รู้จักการนิเทศ	5
กิจกรรมการนิเทศ	8
บทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศการแนะแนวในสถานศึกษา	9
การดำเนินงานนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการแนะแนว	19
สิ่งที่ต้องประเมินการปฏิบัติงาน	22
บรรณานุกรม	37
ภาคผนวก	39
แนวทางการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์	40
คณะผู้จัดทำ	53

ความนำ

การบริหารและการจัดการศึกษา มีเป้าหมายความสำเร็จวิสัยทัศน์อยู่ที่การให้บริการการศึกษาที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ด้วยการบริหารจัดการศึกษาที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ การดำเนินงานให้ได้ผลดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการนิเทศติดตาม และประเมินผล ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาได้พัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานสู่มาตรฐานการศึกษา การนิเทศที่มีความสำคัญยิ่ง คือการนิเทศภายในสถานศึกษา มุ่งเจาะลึกลงไปสู่การปฏิรูปการเรียนรู้โดยตรง ดังนั้นบุคลากรในสถานศึกษาทุกคนจำเป็นต้องตระหนักถึงความสำคัญ มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงาน ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่จำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

เอกสารเรื่องสำเร็จได้ ใจเป็นสุข เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล การปฏิบัติงานแนะแนวตามกลไกสู่การปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียน ตามแนวทางการจัดการศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เนื้อหาประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศงานแนะแนว โดยเฉพาะการนิเทศภายในสถานศึกษา บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการนิเทศงานแนะแนว แนวทางในการดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมายโดยใช้กระบวนการแนะแนว ซึ่งเป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาการเรียนรู้ รวมทั้งได้นำเสนอแนวทาง

การประเมินผลตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อเสริมให้ผู้ใช้ออกสาร
สามารถนิเทศ กำกับติดตามงานแนะแนวได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อะไรคือเป้าหมายของการนิเทศ ติดตามผลและประเมินผลงานแนะแนว

- เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้ผล
สำเร็จตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา
- เพื่อพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ในงาน
แนะแนว มีทักษะในการปฏิบัติ กิจกรรม กระบวนการ เทคนิค
เครื่องมือ ในการดำเนินงานแนะแนวและปลูกฝังเจตคติ สร้างศรัทธา
ในงานแนะแนว
- เพื่อสร้างความมั่นใจให้ชุมชนยอมรับและศรัทธาในการจัด
การศึกษาของสถานศึกษา
- เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีการพัฒนาความ
ก้าวหน้าทางวิชาชีพ

เอกสารฉบับนี้ เป็นเพียงแนวทางให้ผู้ใช้ออกสารนำไป
บูรณาการปรับใช้ให้เกิดความเหมาะสมตามสภาพการณ์ เพื่อให้เกิด
ประโยชน์สูงสุด ในการใช้กระบวนการแนะแนวเป็นกลไกที่สำคัญใน
การนำพาสถานศึกษาไปสู่การปฏิรูปการเรียนรู้ อย่างแท้จริง

การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล การแนะแนว กลไกสู่การปฏิรูปการเรียนรู้

เป็นเหมือนกระจกเงา

สะท้อนภาพความรู้ ความดี ความรู้สึก และการกระทำ
ของบุคลากรซึ่งเรียกว่า “ครู”

ที่ได้จัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียน

สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้

โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

อันจะนำไปสู่ ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

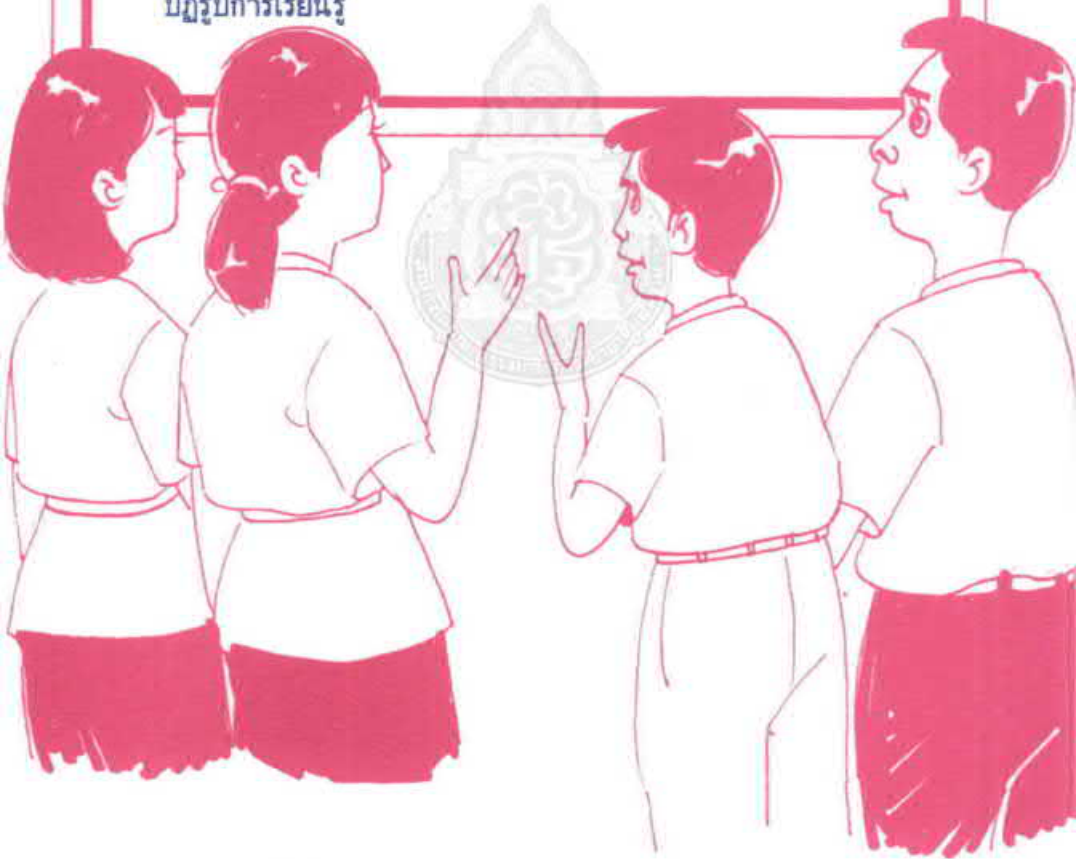
ทั้งกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม

มีจริยธรรม และวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต

และอยู่ร่วมกับคนอื่นอย่างมีความสุข

ความหวัง...ที่จะเปลี่ยนวัฒนธรรมการเรียนรู้ของผู้สอนและผู้เรียนมีหลากหลายวิธีที่ นักคิด นักปฏิบัติได้พยายามเสนอแนะ และวันนี้ภาพรวมที่เรามุ่งหวังให้เกิดคือ..เราต้องการจัดการศึกษา ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน มีแนวทางในการค้นคว้า และมีความรู้ที่จะนำไปใช้ทั้งในรั้วสถานศึกษาและชีวิตจริง กระบวนการนี้เกิดด้วยกลวิธีของการแนะแนวเป็นแนวทางหนึ่งที่จะนำไปสู่การปฏิรูปการเรียนรู้

รู้จักการนิเทศ

การนิเทศคืออะไร

เป็นกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจ ประสานงานและการใช้ศักยภาพในการปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพ อันจะส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาได้มาตรฐาน

การนิเทศการศึกษา
คืออะไร

เป็นกระบวนการในการทำงานร่วมกันระหว่างผู้
นิเทศกับผู้รับการนิเทศ
เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานสู่ความสำเร็จที่
คาดหวัง

การนิเทศภายนอกเป็นการนิเทศ
การศึกษาที่ใช้ผู้นิเทศจากบุคคล
ภายนอก

การนิเทศภายในเป็นการนิเทศ
การศึกษาที่มุ่งเจาะลึกลงไปสู่การ
ปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้และ
ปรับปรุงพฤติกรรมการสอนของ
ครูรวมทั้งการพัฒนางานต่าง ๆ
ภายในสถานศึกษาโดยตรง

ทำไมต้องนิเทศ

- สภาพเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม
- สภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบัน
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544)
- แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544)
- นโยบายของรัฐบาลในการจัดการศึกษา
- นโยบายการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
- การประกันคุณภาพการศึกษา
- เป็นกลไกหนึ่งในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ

ใครคือผู้นิเทศ
ในสถานศึกษา

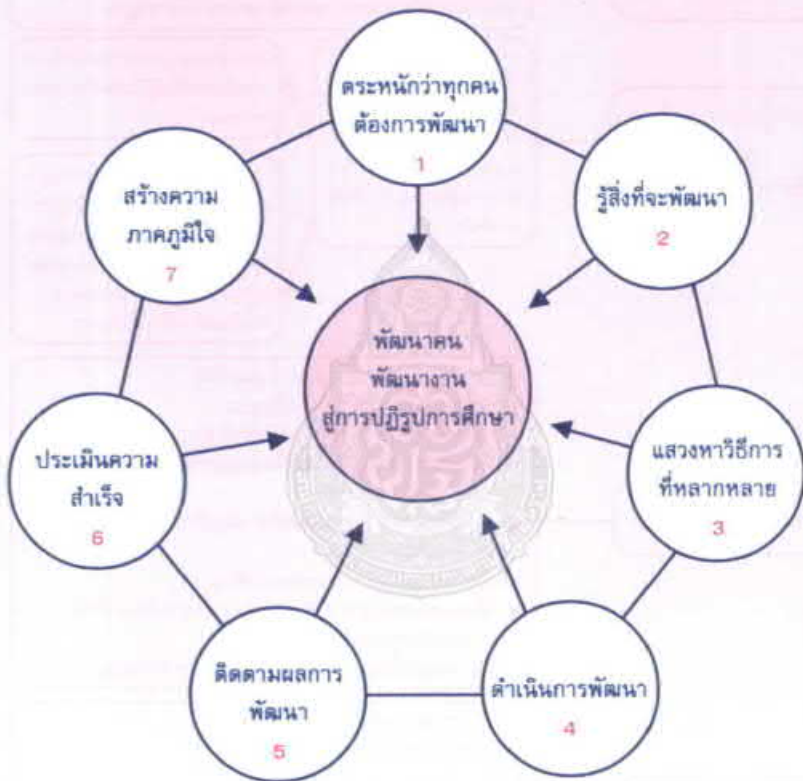
- ผู้บริหารสถานศึกษา
- ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา
- หัวหน้าหมวดวิชา/หัวหน้างาน
- ครูแม่แบบ/ครูต้นแบบ/ครูแกนนำ/ครูเครือข่าย
- ครูแนะแนว
- ครูผู้สอน
- ผู้ปกครอง/ผู้แทนชุมชน

ฯลฯ

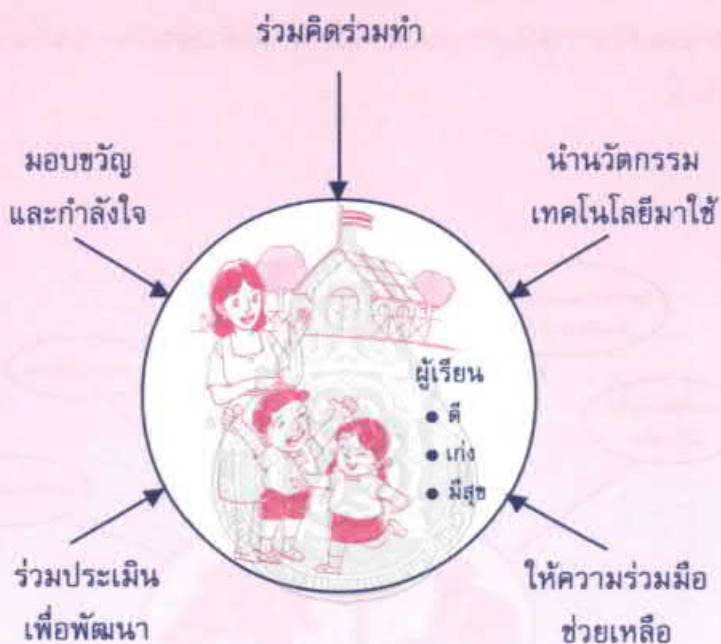
ผู้รับนิเทศ
ในสถานศึกษาคือใคร

- ครู อาจารย์
- ผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา

นิเทศเพื่อพัฒนา

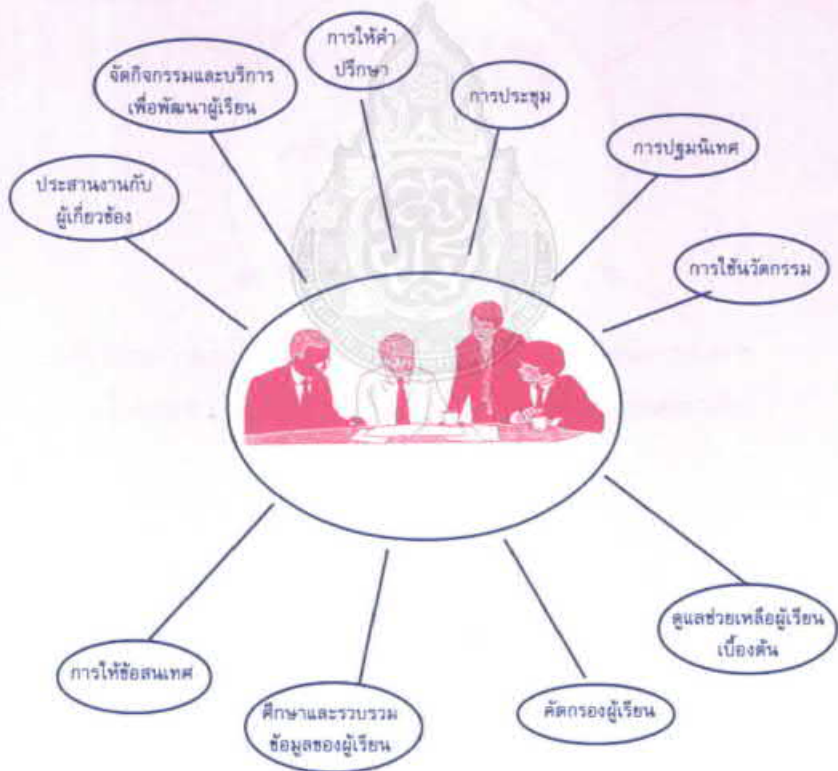

กลยุทธ์สู่ความสำเร็จ

กิจกรรมการนิเทศ

กิจกรรมการนิเทศในสถานศึกษามีหลากหลายกิจกรรม สถานศึกษา สามารถเลือกและนำไปใช้ได้ตามความต้องการและความเหมาะสมกับสภาพปัญหาของสถานศึกษาดังตัวอย่างกิจกรรมที่นำเสนอต่อไปนี้

บทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศการแนะแนวในสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษา

- กำหนดนโยบายในการนิเทศภายในสถานศึกษา
- กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศ
- กำหนดมาตรการ แนวทางในการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาให้เหมาะสมกับนโยบายบุคลากร และงบประมาณ
- กระตุ้น ติดตามให้การดำเนินงานนิเทศบังเกิดผล
- เสริมสร้างขวัญกำลังใจให้คณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา

บทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบการแนะแนวในสถานศึกษา

ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา

- วิเคราะห์นโยบายในการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อกำหนดเป็นแนวทางการดำเนินงาน โครงการ
- เสนอรูปแบบระบบการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา
- จัดโครงสร้างการบริหาร บุคลากร และแผนการดำเนินงาน นิเทศภายในสถานศึกษา
- จัดระบบ ควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการนิเทศ ภายในสถานศึกษา
- จัดทีมงานในการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา
- ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา

บทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศการแนะแนวในสถานศึกษา

หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้างาน

- สำรวจ ศึกษาสภาพการดำเนินงานนิเทศในสถานศึกษา
- จัดทำแผนงาน โครงการให้สนองนโยบาย มาตรการ แนวดำเนินงานนิเทศในสถานศึกษา
- จัดทำคู่มือการดำเนินงาน ปฏิทินการปฏิบัติงานนิเทศในสถานศึกษา
- พัฒนาทีมงานนิเทศให้มีความพร้อมทั้งความรู้ทักษะและเทคนิคในการนิเทศภายในสถานศึกษา
- จัดทำสื่อการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
- ดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาให้เหมาะสมตามสภาพความต้องการและสภาพจริง
- ประเมินผล และรายงานการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยใช้วิธีการเชิงระบบวิธีวิจัยในชั้นเรียน

บทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบการแนะแนวในสถานศึกษา

ครูแกนนำ ครูแม่แบบ ครูต้นแบบ ครูเครือข่าย

- ศึกษา รูปแบบแนวทางในการดำเนินงานนิเทศในสถานศึกษา
- วิเคราะห์ยุทธศาสตร์ที่ครูแกนนำ ครูแม่แบบ ครูต้นแบบ ครูเครือข่าย ใช้ในการพัฒนาคุณภาพงานที่รับผิดชอบ จนประสบความสำเร็จตามหลักการปฏิบัติการเรียนรู้
- จัดทำเอกสารทางวิชาการ สังเคราะห์ยุทธศาสตร์ที่ครูแกนนำ ครูแม่แบบ ครูต้นแบบ ครูเครือข่าย ใช้สำหรับเผยแพร่
- ประสานงานกับคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา สร้างเครือข่ายให้การนิเทศ ผู้ร่วมงาน กลุ่มสนใจ
- ร่วมมือกับผู้ร่วมงาน กลุ่มสนใจ แบบกัลยาณมิตรนิเทศ การพัฒนางานสู่คุณภาพโดยใช้รูปแบบการวิจัยในชั้นเรียน
- ติดตามผลและประเมินการร่วมมือกัน นิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพงานอย่างเป็นระบบด้วยตนเอง

บทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศการแนะแนวในสถานศึกษา

ครูผู้สอน

- ศึกษาทำความเข้าใจเกณฑ์และแนวทางในการพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพเฉพาะของตน
- แสดงให้ผู้เรียนเห็นความก้าวหน้าในวิชาชีพที่เลือกเรียนได้
- ศึกษามาตรฐานคุณภาพการศึกษาและตัวชี้วัดของสถานศึกษาเพื่อกำหนดเป้าหมาย สภาพความสำเร็จแนวทางในการดำเนินงาน
- วิเคราะห์ความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จำแนกเป็นบุคคล และกลุ่ม
- จัดกลุ่มผู้เรียนโดยยึดความแตกต่างระหว่างบุคคลตามความสนใจ ความถนัด
- จัดทำแผนการสอน สื่อการสอน แนวทางการวัดผล ประเมินผล จากสภาพจริง โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยวิธีการที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพ

- จัดกิจกรรมทั้งในและนอกชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างกว้างขวางและเกิดผลสำเร็จที่ยั่งยืน
- จัดกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือผู้เรียนที่ประสบปัญหาในการเรียนให้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนเองได้เต็มศักยภาพ
- รายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบ จำแนกเป็นภาพรวม รายห้อง รายบุคคล
- สรุปผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบด้วยแฟ้มผลงาน

บทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศการแนะแนวในสถานศึกษา

ครูแนะแนว

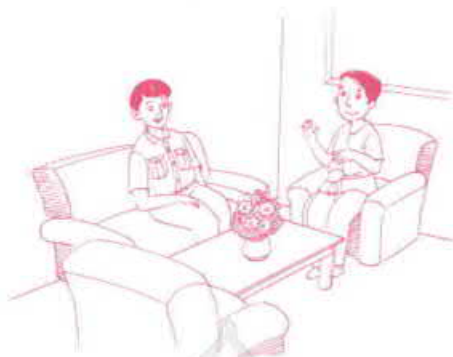
- ❶ ศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา
- ❷ จัดโครงสร้างการบริหารงาน ขอบข่ายการบริหารงานแนะแนวให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพงานแนะแนวสู่มาตรฐานการแนะแนว
- ❸ พัฒนาบุคลากรทุกคนที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ทักษะ เทคนิค วิธีการแนะแนว และคุณสมบัติที่เหมาะสมกับการให้คำปรึกษาโดยใช้กลไกการนิเทศภายในสถานศึกษา
- ❹ จัดบุคลากร ระบบงาน แผนงาน งบประมาณ อาคาร สถานที่ในการบริหารที่เป็นระบบ
- ❺ จัดกิจกรรมและบริการข้อมูลแก่ผู้เกี่ยวข้อง รวบรวมข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น

- จัดบริการสนเทศให้คำปรึกษาจัดวางตัวบุคคลติดตามผลให้ได้ตามแผนงาน โครงการที่มีประสิทธิภาพและกว้างขวาง สอดคล้องกับสภาพจริง
- ประสานงานกับผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อร่วมมือในการช่วยเหลือผู้เรียนด้วยวิธีการที่เหมาะสม
- ติดตามผลการดำเนินงานแนะแนวอย่างต่อเนื่อง
- สรุปผล รายงานผล ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานแนะแนวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทบาทหน้าที่ของผู้มีเกศการแนะแนวในสถานศึกษา

ผู้ปกครองผู้เรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

- ร่วมกับสถานศึกษากำหนดนโยบาย แนวทางในการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา
- ร่วมกับสถานศึกษากำหนดสภาพความสำเร็จ มาตรการ ยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา
- ร่วมมือในการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาตั้งแต่แรกเริ่มการพัฒนาและหลังจากนั้น ตามโอกาสที่เหมาะสม
- สนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมนิเทศภายในสถานศึกษาตามสภาพความพร้อม ความต้องการ
- ติดตามผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐาน
- ให้ข้อมูลย้อนกลับในการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา
- ร่วมมือในการเผยแพร่ จุดเด่นของโรงเรียนในทุกรูปแบบ เพื่อสร้างศรัทธาให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน

ครูหลายคนอาจบอกตนเองได้ว่า...

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนนั้น

ต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

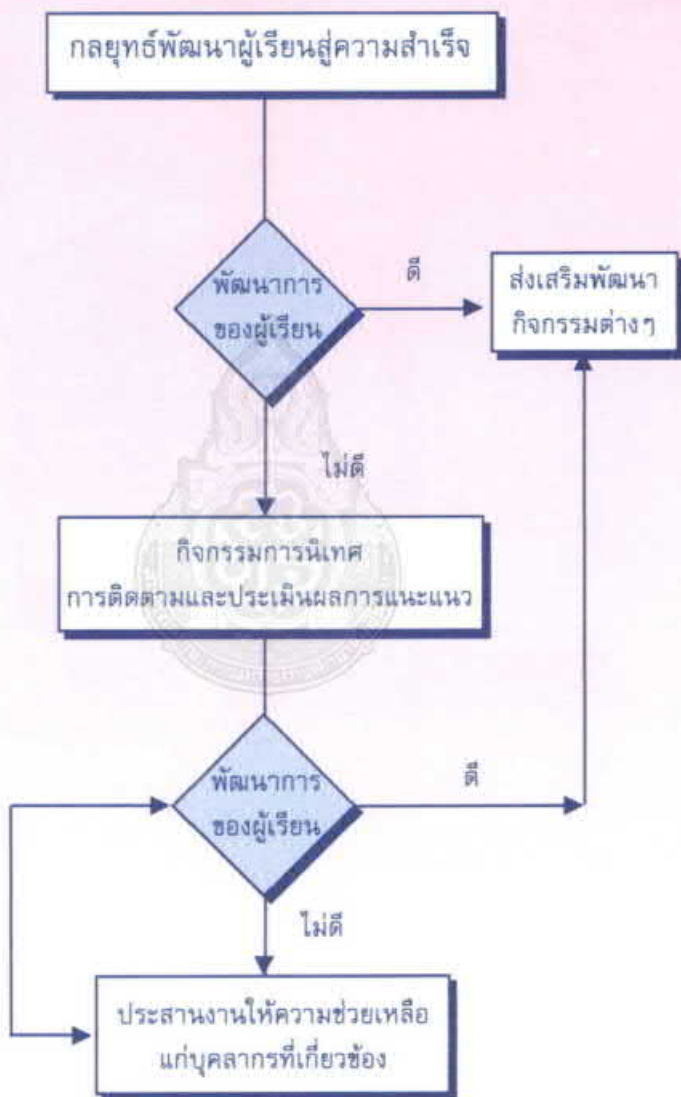
แต่ยังไม่สามารถบอกได้ว่า

จะต้องดำเนินการอย่างไร

จึงจะทำให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ได้

การดำเนินงานนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการแนะแนว

มาประเมิน
การปฏิบัติงาน
และ
คุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์กันเถอะ

สิ่งที่ต้องประเมินการปฏิบัติงาน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ
1. ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข	1. การจัดบรรยากาศในการเรียนรู้ที่เอื้อให้ทุกคนมีส่วนร่วม 2. มีการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายตามความถนัด ความสนใจและความสามารถของผู้เรียนแต่ละบุคคล 3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถของตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ 4. นำสถานการณ์จากชีวิตจริงมาจัดกระบวนการเรียนรู้ 5. การเห็นคุณค่าเนื้อหาและผลการเรียนรู้ของวิชาที่เรียน	1. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ 2. ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจและความสามารถของตน 3. ผู้เรียนได้แสดงผลงานและความสามารถของตน 4. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ในชีวิตจริง 5. ผู้เรียนและครูเห็นประโยชน์จากการเรียนวิชานั้น 6. ครูมีความรอบรู้และเทคนิคในการจัดการเรียนรู้ตามเนื้อหาวิชา 7. ผู้เรียนได้รับความรู้และเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้วิชานั้น

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ
2. ผู้เรียนมีวุฒิภาวะทางอารมณ์	1. การรับรู้อารมณ์ของตนเองและผู้อื่น 2. การจัดการกับอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น 3. การนำผลแห่งการจัดการกับอารมณ์มาใช้ให้เกิดประโยชน์กับตนเองและผู้อื่น	1. ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจอารมณ์ของตนเอง 2. ผู้เรียนรู้จักจัดการกับอารมณ์ของตนเอง 3. ผู้เรียนเข้าใจจิตใจผู้อื่นและสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้ 4. ผู้เรียนรู้จักนำพลังแห่งอารมณ์ ความรู้สึกมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง
3. ผู้เรียนรู้จักและเห็นคุณค่าในตนเอง	1. รู้จักตนเอง 2. เห็นคุณค่าของตนเอง 3. มั่นใจในศักยภาพของตนเอง 4. ปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม	1. ผู้เรียนรู้จักเด่น จุดด้อยของตนเอง 2. ผู้เรียนรู้ความสนใจ ความถนัดของตนเอง 3. ผู้เรียนมีสติและรู้ปัญหาความต้องการของตนเอง 4. ผู้เรียนรู้และยอมรับสภาพของตนเองและผู้อื่น 5. ผู้เรียนควบคุมตนเองได้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ
		6. ผู้เรียนแสดงความคิด ความรู้สึก และการ กระทำได้อย่างเหมาะสม 7. ผู้เรียนรู้และภาคภูมิใจ ในความสามารถของ ตนเอง 8. ผู้เรียนพัฒนาและใช้ ศักยภาพของตนอย่าง เต็มที่ 9. ผู้เรียนใช้ความสามารถ ของตนให้เกิดประโยชน์ ต่อตนเองและสังคม
4. ผู้เรียนและครูมี สัมพันธภาพที่ดีและ อบอุ่น		1. ครูรู้จักผู้เรียนที่ตน รับผิดชอบเป็นอย่างดี ทุกด้าน 2. ครูให้ความเป็นกันเอง สร้างความไว้วางใจให้ กับผู้เรียน 3. ครูให้การช่วยเหลือ แนะนำ ผู้เรียนอย่าง ใส่ใจและเปิดโอกาส ให้ผู้เรียนปรึกษา ปัญหาต่างๆ ได้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ
	4. สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ 5. สามารถวัดผลประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง 	4. ครูตั้งใจและเต็มใจถ่ายทอดความรู้อย่างเต็มเวลา เต็มความสามารถเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้เต็มตามศักยภาพ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 5. ครูยอมรับและเห็นคุณค่าของผู้เรียนแต่ละคน 6. ครูให้ความสำคัญต่อความเสมอภาคและโอกาสกับผู้เรียนทุกคน 7. ครูให้เกียรติ ยกย่อง ชมเชยผู้เรียนอย่างจริงใจ 8. ผู้เรียนมีความเคารพ มีน้ำใจช่วยเหลือครู ด้านต่างๆ 9. ครูมีความตระหนักว่าการศึกษาที่แท้จริงคือการศึกษานอกห้องเรียน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ
		ของผู้เรียน ซึ่งไม่จำเป็นต้องอยู่ในเฉพาะห้องเรียน 10. มีการประสานงานระหว่างครูกับครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ เช่น การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ 11. ครูเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนมาเป็นผู้อำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ 12. ครูยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเห็นความแตกต่างระหว่างบุคคลในการจัดการเรียนรู้ 13. ครูรู้หลักการวิธีบูรณาการที่ถูกต้องเพื่อนำไปใช้สอนแบบผสมผสานกับทุกศาสตร์

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ
		รู้จักการสอนที่เน้นกระบวนการมากกว่าเนื้อหา 14. ครูใช้วิธีวัดผล เป็นตัวชี้กระบวนการพัฒนาเด็ก โดยฝึกการคิด การเขียนและอภิปราย 15. ครูสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน 16. ครูมีหน้าที่พัฒนามนุษย์ให้เต็มตามศักยภาพ 17. ครูมีความกระตือรือร้น ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 18. ครูสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้เรียน ให้คำปรึกษา และช่วยเหลือผู้เรียนในการแก้ปัญหาต่างๆ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ
		19. ครูรู้จักผู้เรียนของตนในทุกด้านอย่างแท้จริง 20. ครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนในทุกด้าน
5. ปัญหาของผู้เรียนได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด	1. สถานศึกษา มีข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคล 2. สถานศึกษามีแผนงานและโครงการช่วยเหลือส่งเสริมป้องกัน แก้ไขและพัฒนาผู้เรียน 3. สถานศึกษา ใช้กระบวนการทางจิตวิทยาและแนะแนวในการส่งเสริม ป้องกัน และแก้ปัญหา ให้กับผู้เรียนอย่างเป็นระบบ 4. สถานศึกษาจัดบริการให้คำปรึกษาอย่างเป็นระบบ	1. สถานศึกษามีระเบียบสะสม แฟ้มผลงาน ระเบียบพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นรายบุคคล และศึกษารายกรณี 2. สถานศึกษามีแผนงานโครงการและปฏิทินปฏิบัติงานอย่างชัดเจน 3. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายในการส่งเสริม ป้องกัน และแก้ปัญหาให้กับผู้เรียน เช่น กิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพ กิจกรรมเยี่ยมบ้าน ฯลฯ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ
	5. ครู ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการแก้ไขช่วยเหลือผู้เรียน 	4. สถานศึกษามีหลักฐานการบริการให้คำปรึกษาทั้งรายบุคคลและกลุ่มอย่างเป็นระบบ 5. สถานศึกษามีเอกสารหลักฐานการประสานความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครองและชุมชน 6. ครู ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียน

ท่านได้ทำสิ่งเหล่านี้
แล้วหรือยัง

สถานศึกษาของท่านได้ทำสิ่งเหล่านี้แล้วหรือยัง

- _____ ● ให้ความรู้ครู เรื่องการแนะแนว : กลไกสู่การปฏิรูปการเรียนรู้
- _____ ● จัดทำโครงการแนะแนว : กลไกสู่การปฏิรูปการเรียนรู้ไว้ในแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา
- _____ ● ให้การช่วยเหลือ ติดตาม นิเทศภายในสถานศึกษา เรื่องการแนะแนว เพื่อพัฒนาและสร้างขวัญกำลังใจ
- _____ ● มีการประเมินงานตามโครงการอย่างมีระบบและต่อเนื่อง
- _____ ● สรุปผลการปฏิบัติงานตามโครงการเพื่อปรับปรุงและพัฒนางานให้เป็นไปตามเป้าหมาย
- _____ ● ทำให้ครูสอนอย่างมีความสุข

“รู้สิ่งที่ทำ นำไปพัฒนา เพิ่มคุณค่าการทำงาน”

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- _____ ● เรียนรู้ด้วยความสุข
- _____ ● มีวุฒิภาวะทางอารมณ์
- _____ ● รู้จักและเห็นคุณค่าในตนเอง
- _____ ● มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น
- _____ ● เห็นคุณค่ารายวิชาที่เรียน
- _____ ● สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาตนเองได้อย่างเหมาะสม
- _____ ● มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้

ทำเป็นครูที่ปฏิรูปการเรียนรู้หรือยัง

- _____ ● รู้จักผู้เรียนอย่างแท้จริง
- _____ ● มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้เรียน
- _____ ● เป็นที่ปรึกษาของผู้เรียน
- _____ ● จัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
- _____ ● ประสานงานกับครู ผู้ปกครอง และชุมชน
- _____ ● ประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง
- _____ ● ใช้ผลการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้
- _____ ● สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- _____ ● นิเทศ ติดตาม และประเมินผลงาน

“รู้จักตน รู้จักงาน สร้างสรรค์ศักยภาพผู้เรียน”

บันไดสู่ความสำเร็จในการแนะแนว

ดูจกระจกส่องให้ ได้มองเห็น
รู้จุดเด่นควรเสริมเพิ่มคุณค่า
รู้จุดด้อยเพื่อแก้ไขให้ปัญญา
พัฒนาความเป็นครูผู้สอนสร้างคน
สร้างแนวทางสร้างชีวิตความคิดอ่าน
สร้างรากฐานสร้างเสริมเริ่มแต่ต้น
สร้างเด็กน้อยเติบโตใหญ่ไร้กังวล
รู้จักตน รู้คุณค่า อย่างถาวร

บรรณานุกรม

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน มาตรฐานการศึกษาเพื่อ
ประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งหุ้นส่วนจำกัด วีทีซี คอมมิวนิเคชั่น,
2543

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน,สถาบันแห่งชาติเพื่อ
ปฏิรูปการเรียนรู้. แนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : สถาบันแห่งชาติ
เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้, 2542.

ช่อลัดดา ชวัญเมือง. “การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา
คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง,”
พิษณุโลก : สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม,2542.

วิชาการ,กรม. ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ คู่มือการนิเทศงาน
_____. แนะแนวโรงเรียน กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา. 2537.

สำนักทดสอบการศึกษา. คู่มือการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่
มาตรฐานการศึกษาการบริหารระบบคุณภาพ กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภา,2540.

_____. สำนักทดสอบการศึกษา. คู่มือการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่
มาตรฐานการศึกษานิเทศ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา,
2540.

_____. ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ. คู่มือการพัฒนาโรงเรียน
เข้าสู่มาตรฐานการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2540.

วิชาการ,กรม. สำนักทดสอบการศึกษา. ธรรมนูญการศึกษา. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภา,2542.

วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. เชาว์อารมณ์ (EQ) ดัชนีวัดความสุขและความ
สำเร็จของชีวิต. กรุงเทพฯ : บริษัทเอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด, 2542.

ศึกษาธิการ,กระทรวง. คำชี้แจงประกอบพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา,2542.

สามัญศึกษา,กรม. หน่วยศึกษานิเทศก์. การประกันคุณภาพการศึกษา
กรมสามัญศึกษา เล่ม 4 แนวทางการประเมินภายในเพื่อ
ประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา.กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
คุรุสภา,2542.

สามัญศึกษา,กรม. หน่วยศึกษานิเทศก์. แนวทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์เสมาธรรม,2539.

ภาคผนวก

แนวทางการประเมิน คุณลักษณะที่พึงประสงค์

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	สารสนเทศ	ข้อมูล	วิธีรวบรวมข้อมูลและหรือแหล่งข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
1. ผู้เรียนเรียนรู้ อย่างมีความสุข	1. ร้อยละของผู้เรียนที่ขาดเรียน 2. จำนวนบทเรียนในศูนย์การเรียนรู้ในโรงเรียน สื่อต่างๆ ทั้งในและนอก-สถานที่	- สถิติ การมาโรงเรียน - สถิติมาใช้บริการในศูนย์การเรียนรู้	- รวบรวมจากบัญชีการมาโรงเรียน และการใช้บริการของศูนย์การเรียนรู้ต่างๆในโรงเรียน	- แจกแจงความถี่ - หาค่าร้อยละ - รวบรวมข้อมูลเพื่อเรียบเรียง เขียนรายงานเชิงพรรณนาประกอบข้อมูลเชิงปริมาณแสดงว่าผู้เรียนมาโรงเรียนด้วยความเต็มใจ และมักที่จะไม่เรียนใ้ผู้ด้วยตนเอง โดยไม่มีการบังคับ

คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สารสนเทศ	ข้อมูล	วิธีรวบรวมข้อมูล และหรือแหล่งข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
	3. การสรุปประเด็น จากการเรียนรู้ และประสบการณ์ ได้อย่างถูกต้อง ด้วยตนเอง	- รายงานการปรับปรุง แก้ไขและข้อเสนอ แนะจากการใช้ แผนการสอน - แผนการจัดการกิจกรรม ข้อมูลจากผู้เรียน	- ศึกษาวิเคราะห์จาก รายงานการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ การสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ - สอบถามจาก ผู้เรียน ผู้ปกครอง - สัมภาษณ์จาก ผู้เรียน ผู้ปกครอง	- รวบรวมข้อมูลเขียน รายงานเชิงพรรณนา สรุปประเด็น ความ เห็นของผู้เรียน
	4. จำนวนกิจกรรมที่ หลากหลายให้ ผู้เรียนสามารถเลือก ได้ตามความถนัด ความสนใจ	- รายวิชาเลือก เลือกเสรี กิจกรรม เสริมหลักสูตร และ การจัดกิจกรรม	- รวบรวมจากการเปิด รายวิชาเลือกพื้นฐาน และเลือกเสรี โดยดู จากปริมาณ รายวิชา จำนวนกิจกรรม และ	- รวบรวมข้อมูลจาก - แบบสัมภาษณ์ - เขียนรายงาน เชิงพรรณนา ประกอบข้อมูล

คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สารสนเทศ	ข้อมูล	วิธีรวบรวมข้อมูล และหรือแหล่งข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
2. วุฒิกภาวะ ทางอารมณ์	- รายงานการจัด กิจกรรมที่ส่งเสริม พัฒนาผู้เรียน หรือ การดูแล ช่วยเหลือ ผู้เรียนเบื้องต้นที่ แสดงให้เห็นถึง	- ผลการตอบ แบบสอบถาม แบบสำรวจ แบบวัด หรือเครื่องมือ อื่นๆ	- แบบสอบถาม แบบสำรวจ แบบวัด เครื่องมืออื่นๆ หรือ ผลการวิจัยที่ ครอบคลุมกรอบ แนวคิดของการมี	- เชิงปริมาณ - ภาพและรายงาน การแสดงผลงาน ของผู้เรียน - จำนวนโครงการ ตามความถนัด ความสนใจของ ผู้เรียน

คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สารสนเทศ	ข้อมูล	วิธีรวบรวมข้อมูล และหรือแหล่งข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
	คุณลักษณะและ การแสดงออกทาง อารมณ์อย่างเหมาะสม		วุฒิภาวะทางอารมณ์ (The emotional competence framework) 1. ความสามารถส่วน บุคคล (Personal competence) 1.1 การตระหนักรู้ ในตนเอง (Self awareness) 1.2 การมีวินัยใน การควบคุม ตนเอง (Self regulation)	

คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สารสนเทศ	ข้อมูล	วิธีรวบรวมข้อมูล และหรือแหล่งข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
			1.3 การสร้างแรง งูใจในตนเอง (Self motivation) 2. ความสามารถทาง สังคม (Social competence) 2.1 การเอาใจเขา มาใส่ใจเรา (Empathy) 2.2 ทักษะของสังคม (Social skill)	

คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สารสนเทศ	ข้อมูล	วิธีรวบรวมข้อมูล และหรือแหล่งข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
3. การรู้จักและเห็น คุณค่าในตนเอง	1. ร้อยละของบทเรียน ในแต่ละตัวชี้วัด 2. รายงานการจัด กิจกรรมที่ส่งเสริม พัฒนาผู้เรียน หรือ การดูแลช่วยเหลือ ผู้เรียนของตน	- ผลการตอบ แบบสอบถาม แบบสำรวจ แบบวัดหรือเครื่องมือ อื่นๆ ของผู้เรียน - ผลการจัดกิจกรรม ต่างๆ	- แบบวัดความถนัด - แบบวัดระดับ สติปัญญา - การเขียนอัตชีวประวัติ - สัมภาษณ์ผลทางการ เรียน - การสังเกตพฤติกรรม ของผู้เรียน - การจัดกิจกรรม โสมรุม - การจัดกิจกรรม แสดงความรู้ ความสามารถ การแข่งขัน	- ใช้กระบวนการ วิเคราะห์ข้อมูลตาม คุณลักษณะ และ ข้อจำกัดของเครื่องมือ - แปลผลตามวิธีการ ของแบบวัดและ เครื่องมือ - แบบสังเกต - คู่มือการจัดกิจกรรม โสมรุม - กิจกรรม Classroom meeting - การเขียนรายงาน เชิงพรรณนาประกอบ

คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สารสนเทศ	ข้อมูล	วิธีรวบรวมข้อมูล และหรือแหล่งข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
4. ผู้เรียนและครูมี สัมพันธภาพที่ดี และอบอุ่น	- รายงานการดำเนินงานตามกระบวนการช่วยเหลือผู้เรียน	- ข้อมูลการจัดกิจกรรมต่างๆ ตามกระบวนการแนะทางการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน	และนิทรรศการ - การประสานงานกับผู้ปกครอง - ศึกษาวิเคราะห์จากหลักฐานการบันทึกการดำเนินงานของครูที่ปรึกษาหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมต่างๆ	ข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อแสดงว่าผู้เรียนรู้จักและเห็นคุณค่าของตนเอง - รวบรวมข้อมูลเพื่อเรียงเรียง เขียน รายงานเชิงพรรณนา ประกอบข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อแสดงกิจกรรม การดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สารสนเทศ	ข้อมูล	วิธีรวบรวมข้อมูล และหรือแหล่งข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
	- รายงานการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการสร้างสัมพันธ์ภาพและ การรู้จักผู้เรียน	- ผลการตอบแบบสอบถามแบบสำรวจ - แบบวัดเครื่องมืออื่นๆ - ระเบียบสะสม - ผลจากการประสานงาน การจัดกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครอง บุคลากรอื่นในโรงเรียน	- แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน - แฟ้มสะสมงานของผู้เรียน - การร่วมกิจกรรม - การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน - การจัดกิจกรรม - โฮมรูม - การจัดกิจกรรมประสานงานกับผู้ปกครอง - การช่วยเหลือเอื้อเพื่อแผ้วถางของผู้เรียนต่อครู	- รวบรวมข้อมูลเพื่อเรียบเรียง เขียนรายงานเชิงพรรณาประกอบข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างผู้เรียนและครูในเชิงบวก - แผนการสอนที่แสดงให้เห็นถึงยุทธศาสตร์ในการแสวงหาความรู้ของผู้เรียน และการถ่ายทอดความรู้

คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สารสนเทศ	ข้อมูล	วิธีรวบรวมข้อมูล และหรือแหล่งข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
5. ปัญหาของผู้เรียน ได้รับการดูแล อย่างใกล้ชิด	- ร้อยละของผู้เรียนที่มีปัญหาการเรียน - ร้อยละของผู้เรียนที่มีปัญหาด้านพฤติกรรม	- สรุปผลข้อมูลเกี่ยวกับ - ปัญหาด้านการเรียน - ปัญหาการกระทำผิดของผู้เรียน - จำนวนผู้เรียนที่ขอรับคำปรึกษา - จำนวนเป็นปัญหาการเรียนและปัญหาทางพฤติกรรม	- ระเบียบสะสม - บริการให้คำปรึกษา - แบบประเมินตนเอง - แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก - แบบบันทึกสรุปข้อมูลผู้เรียน - บันทึกการแก้ไข - ปัญหาผู้เรียน - การเขียนรายงาน - การให้คำปรึกษา	- การสังเกตและหาความถี่ในพฤติกรรมตัวบ่งชี้ - รวบรวมข้อมูลเพื่อเรียบเรียงเขียนรายงานเชิงพรรณนา - ประกอบข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อแสดงถึงกระบวนการช่วยเหลือและร่วมกันดูแลแก้ไขปัญหาของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด

คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สารสนเทศ	ข้อมูล	วิธีรวบรวมข้อมูล และหรือแหล่งข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
6. การเห็นคุณค่า ของวิชา	1. ร้อยละของครูที่มี การพัฒนาคุณภาพ ของตน 2. ร้อยละของครูที่ ปฏิบัติตนเหมาะสม เป็นแบบอย่าง ที่ดี 3. สัมฤทธิ์ผลรายวิชา เลือกเสรี	- จำนวนครูที่ขอ สัมนาหรือเข้าร่วม การฝึกอบรมต่อปี - ครูดีเด่น ครูแกนนำ ครูต้นแบบ - ผลการเรียนรู้ของ ผู้เรียนในรายวิชา เลือกเสรี	- หลักฐานการเข้าฝึก อบรมหรือการลา ศึกษาต่อ - ประกาศเกียรติคุณ ครูดีเด่น ครูแกนนำ ครูที่เป็นแบบอย่าง ที่ดี - ระดับผลการเรียน ในรายวิชาเลือกเสรี อยู่ในระดับดี	- แจกแจงข้อมูลการ พัฒนาตนเองของ บุคลากร - จำนวนครูที่เป็นแบบ อย่างมีอัตราส่วนใน เชิงก้าวหน้า - แจกแจงข้อมูล เรียงเรียงและ รายงานเชิงพรรณนา ประกอบข้อมูล เชิงปริมาณ เพื่อ แสดงว่าครู ผู้เรียน

คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สารสนเทศ	ข้อมูล	วิธีรวบรวมข้อมูล/ แหล่งข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
7. ครูมืออาชีพ	- รายงานผล การ ดำเนินงานของครู - ร้อยละของแผน การสอนกิจกรรม ที่แสดงให้เห็นถึง กระบวนการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็น สำคัญ - รูปแบบ วิธีการวัด และประเมินผล	- ผลการประเมิน ครูจากแบบรายงาน การจัดกิจกรรมที่ ส่งเสริมพัฒนาครู - อัตราส่วนคะแนน จุดประสงค์รายวิชา	- แบบสังเกต - แบบประเมิน ครูที่ปรึกษา - หลักฐานบันทึกการ ทำงานของ ครูที่ปรึกษา - ข้อเสนอ - การประเมิน สัมฤทธิ์ผล	เห็นคุณค่าในวิชา ที่สอนและหรือ วิชาที่เรียน - วิเคราะห์ แผนการ สอน เรียบเรียง เขียนรายงานเชิง พรรณนาประกอบ ข้อมูลที่ได้จัด กิจกรรมโดยยึด ผู้เรียนเป็นสำคัญ

คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สารสนเทศ	ข้อมูล	วิธีรวบรวมข้อมูล/ แหล่งข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
				- การแปลผลสัมฤทธิ์ ของผู้เรียนตาม จุดประสงค์ เรียบเรียงเขียน รายงาน เชิงพรรณนา ประกอบข้อมูลว่า ได้จัดวิธีการ ประเมินผลตาม สภาพจริง

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษาฯ

อธิบดีกรมวิชาการ นายอำรุง จันทวานิช (พ.ศ. 2542-2543)

นายประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์ (พ.ศ. 2543-ปัจจุบัน)

รองอธิบดีกรมวิชาการ นายสาโรช วัฒนสุโข (พ.ศ. 2541-2543)

นายประสาธน์ สอนวงศ์ (พ.ศ. 2543-ปัจจุบัน)

ที่ปรึกษากรมหาวิทยาลัย ศาสตราจารย์คุณหญิงนันทมาส ชวลิต

ผู้อำนวยการศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ

นางมัลลิกา นิตยาพร

ยกร่างต้นฉบับ

1. นางสาวอรุณ	กาญจนมาศ	โรงเรียนอนุบาลท่าม่วง
จังหวัดกาญจนบุรี
2. นางสาวประภาศรี	ยศภัทรภิญโญ	โรงเรียนวัดช่องลม
กรุงเทพฯ
3. นางสาวรัตนา	สถิตานนท์	โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย
กรุงเทพฯ
4. นางทิพวัน	ประเสริฐกุล	โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระศรีนครินทร์
จังหวัดกาญจนบุรี

5. นางสาวสมถวิล	ข้าเพ็ง	โรงเรียนเทศบาล 4
(สิทธิชัยอุปถัมภ์)
จังหวัดสมุทรปราการ
6. นางนฤมล	เนื่องช้าง	สำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสมุทรปราการ
จังหวัดสมุทรปราการ
7. นางบังอร	เอี่ยมรอด	ศูนย์แนะแนวการศึกษา
และอาชีพ กรมวิชาการ
8. นางสาววิไลวรรณ	ใจแก้ว	ศูนย์แนะแนวการศึกษา
และอาชีพ กรมวิชาการ
9. นางสาวสมปอง	จันทร์มานิตย์	ศูนย์แนะแนวการศึกษา
และอาชีพ กรมวิชาการ

บรรณาธิการกิจ ครั้งที่ 1

1. นางสาวศุภลักษณ์	คูหาทอง	กรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 9
2. นางกาญจนา	ภู่วรรณ	โรงเรียนวัดสังเวช
กรุงเทพฯ
3. นางทิพวัน	ประเสริฐกุล	โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระศรีนครินทร์
จังหวัดกาญจนบุรี
4. นายภาคินัย	สุนทรวิภาต	โรงเรียนสตรีสมุทรปราการ
จังหวัดสมุทรปราการ
5. นางสาววิไลวรรณ	ใจแก้ว	ศูนย์แนะแนวการศึกษา
และอาชีพ กรมวิชาการ

บรรณาธิการ ครั้งที่ 2

1. ว่าที่ ร้อยตรี ประสงค์ สังชะไชย	หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมสามัญศึกษา
2. นายภาคินัย สุนทรวิภาต	โรงเรียนสตรีสมุทรปราการ
3. นางนฤมล เกียรประภากุล	โรงเรียนลำปางกัลยาณี
4. นางสาวลี วรรณยางกูร	โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม
5. นางสาวปริญญา ฤทธิเจริญ	ศูนย์พัฒนาหนังสือ
กรมวิชาการ
6. นางบังอร เอี่ยมรอด	ศูนย์แนะแนวการศึกษา
และอาชีพ กรมวิชาการ
7. นางประณม จันทิม	ศูนย์แนะแนวการศึกษา
และอาชีพ กรมวิชาการ
8. นางสาววิไลวรรณ ใจแก้ว	ศูนย์แนะแนวการศึกษา
และอาชีพ กรมวิชาการ
9. นางสมปอง จันทรมานิตย์	ศูนย์แนะแนวการศึกษา
และอาชีพ กรมวิชาการ

บรรณาธิการ

นางสาววิไลวรรณ ใจแก้ว	ศูนย์แนะแนวการศึกษา
และอาชีพ กรมวิชาการ |
|-----------------------|--|

ภาพปกและภาพประกอบ

นายชูเกียรติ เกิดอุดม	ศูนย์พัฒนาหนังสือ
กรมวิชาการ |
|-----------------------|---------------------------------|

